

Uchwała Nr 4200/II/29/2019

z dnia 25 stycznia 2019 roku

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

**w sprawie: opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Łękawica
wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań**

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.) - **II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:**

Przewodnicząca: Bernadeta Dziedziak
Członkowie: Tadeusz Stawowczyk
                              Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną** opinię o prawidłowości planowanej kwoty długu **Gminy Łękawica** wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań wraz z **uwagami** zawartymi w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęły uchwały Rady Gminy Łękawica z dnia 28 grudnia 2018 roku:

- Nr IV/30/2018 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łękawica na lata 2019-2025,
- Nr IV/31/2018 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Łękawica na rok 2019.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), regionalna izba obrachunkowa na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej – przedstawia opinię w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 tej ustawy.

Po analizie treści przedłożonych uchwał - II Skład Orzekający zważył, co następuje:

Prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Łękawica, sporządzonej na okres obejmujący lata 2019-2025, Skład Orzekający ocenił w szczególności pod kątem spełniania relacji określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych w związku z regulacją zawartą w art. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500). Na podstawie powyższych przepisów w roku 2019 stosuje się normę prawną, w myśl której, w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym – relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek;
- 2) wykupów papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych;
- 3) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji, do planowanych dochodów ogółem budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Na podstawie analizy przedłożonych uchwał - II Skład Orzekający stwierdził, że prognoza kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego została opracowana na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Najwyższy poziom zadłużenia

Gminy w wysokości **7.179.260,30 zł** jest planowany w 2019 roku. W okresie objętym wieloletnią prognozą finansową zostanie spełniona obligatoryjna relacja określona w ww. art. 243 ustawy, jednakże jej spełnienie w ocenie Składu Orzekającego może być zagrożone.

Skład Orzekający w zakresie spełnienia przez Gminę obligatoryjnej relacji – wnosi uwagi, gdyż zdolność „kredytowa” jednostki samorządu terytorialnego zarówno ta prawna, wynikająca z przytoczonego powyżej przepisu art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jak i ta ekonomiczna – jest ściśle uzależniona od uzyskiwanego przez daną jednostkę samorządu terytorialnego poziomu nadwyżki operacyjnej budżetu, czyli dodatniej różnicy pomiędzy bieżącymi dochodami, a bieżącymi wydatkami budżetu. Organy jednostki samorządu terytorialnego, aby nie utracić możliwości samodzielnego uchwalenia budżetu i wieloletniej prognozy finansowej muszą zapewnić „realną” do wypracowania nadwyżkę operacyjną, co najmniej na poziomie gwarantującym terminową obsługę długu już zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia.

Gmina Łękawica celem spełnienia relacji z art. 243 ustawy, założyła stosunkowo wysokie nadwyżki operacyjne w latach 2020 do 2021, na poziomie powyżej 2 mln zł i w latach 2022 do 2025, ponad 3 mln zł, podczas gdy dotychczas realizowane nadwyżki operacyjne były na niższym poziomie kształtującym się powyżej 1 mln zł. Szczególnie wysoki poziom nadwyżki operacyjnej przyjęto w 2020 i 2022 roku, bowiem uchwalono wzrost nadwyżki operacyjnej budżetu z kwoty 1.497.270 zł w 2019 roku do kwoty 2.336.936,09 zł w 2020 roku, czyli przyjęto jej wzrost o 839.666,09 zł (tj. ponad 56%) oraz wzrost z kwoty 2.451.000 zł w 2021 roku do kwoty 3.154.000 zł w 2022 roku, czyli przyjęto jej wzrost o 703.000 zł (tj. ponad 28%). W objaśnieniach do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wyjaśniono to następująco: *„Planuje się od roku 2020 zmniejszenie wydatków bieżących poprzez rezygnację z funduszu sołeckiego - 200.000 zł, połączenie dwóch instytucji kultury i wprowadzenie odpłatności za część zajęć i biletów wstępu na organizowane imprezy, co pozwoli zaoszczędzić około 200.000 zł, sukcesywne zmniejszanie w latach 2020, 2021, 2022 dotacji przedmiotowych do wody i ścieków dla zakładu budżetowego po 200.000 zł w każdym z nich. W kolejnych latach założono wzrost wydatków bieżących corocznie o około 2% z uwzględnieniem planowanych w poszczególnych latach zadań z udziałem środków unijnych.”*

Powyższe dane, pochodzące z wieloletniej prognozy finansowej Gminy, budzą obawy Składu w zakresie realnych możliwości wygospodarowania wykazanych kwot nadwyżek

operacyjnych budżetu. **Takie założenia wymagają bowiem od Organów Gminy wczesnego wdrożenia bardzo intensywnych procesów i działań ograniczających wydatki bieżące budżetu celem osiągnięcia przyjętych wielkości, a uzyskanie tak dużych oszczędności w wydatkach bieżących może być trudne do uzyskania, gdyż jednostka samorządu terytorialnego realizuje szereg obligatoryjnych zadań publicznych.**

Skład zwraca też uwagę, że w latach 2021 i 2022 wskaźnik z art. 243 ustawy jest zachowany w wyniku zastosowanych wyłączeń z ust. 3a art. 243 ustawy. Z przepisu art. 243 ust. 4 ustawy wynika, że w przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w tej relacji kwotę zobowiązań związaną z:

- 1) nieprzekazanymi środkami lub środkami, w stosunku do których orzeczono zwrot;
- 2) niespełnieniem warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a.

Dodatkowo występująca różnica do maksymalnego limitu dla wskaźnika obsługi i spłaty zadłużenia w 2022 roku nie jest duża, nawet po zastosowaniu ww. wyłączeń i wynosi 0,61 pkt. proc. (dla 2021 roku ulega poprawie po uwzględnieniu wstępnych danych z wykonania 2018 roku).

Podsumowując, możliwości finansowe Gminy Łękawica w zakresie zaciągania nowych zobowiązań dłużnych są bardzo ograniczone, z uwagi na wymagania w zakresie obsługi i spłaty już posiadanego stosunkowo wysokiego zadłużenia oraz konieczność zabezpieczenia środków celem jego terminowej spłaty, w tym bardzo wysokich rat przydających do spłaty w latach 2021 do 2023, z czego w 2022 roku ponad 1,8 mln zł. W związku z powyższym Organy Gminy winny odpowiedzialnie zarządzać długiem, z uwzględnieniem zasad i procedur finansowych wynikających z obowiązujących przepisów prawa, na bieżąco monitorować stan finansów Gminy i podejmować intensywne działania ograniczające wydatki budżetu, w tym uzyskania oszczędności zapowiedzianych w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej, jednakże bez zagrożenia w realizacji zadań publicznych.

Skład Orzekający przypomina też, że dane wykazywane w poszczególnych latach objętych wieloletnią prognozą finansową, obejmującą również kwotę długu jednostki

samorządu terytorialnego, winny być każdorazowo weryfikowane z uwzględnieniem ustawowego wymogu **realistyczności**, stosownie do regulacji zawartej w art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Skład zwraca również uwagę na konsekwencje wynikające z art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500), które winny zostać uwzględnione przy opracowaniu budżetu i wieloletniej prognozy finansowej na rok 2020 i lata następne.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 zdanie drugie, w związku z art. 246 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, niniejsza opinia winna być opublikowana przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330 z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający wydał opinię - jak w sentencji uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

PRZEWODNICZĄCA
II Składu Orzekającego
Członek Kolegium
Bernadeta Dziedziak